ЗА ЕЛЕКТРОННОТО ОБУЧЕНИЕ

Даниела Дурева (Тупарова)

Резюме. В настоящата бележка се анонсира намерението на сп. "Математика и информатика" да публикува материали за електронното обучение. Представени са основните характеристики на електронното обучение.

Keywords: Internet, computer, software, e-learning, web-learning, blended learning

В съвременното глобализиращо се информационно общество все повече се налага електронното обучение, което осигурява гъвкавост, икономичност, разширяемост и стандартизация в образованието. В различни литературни източници могат да се открият различни формулировки на понятието "електронно обучение":

"Използването на новите мултимедиийни технологии и Интернет за подобряване на качеството на учене чрез осигуряване на достъп до ресурси и услуги, както и на отдалечена обмяна и съвместна дейност." [2]

"Понятие, покриващо широк кръг от приложения и процеси като уеб базирано учене, компютърно базирано учене, виртуална класна стая и цифровизирана съвместна работа. Включва предоставяне на съдържание чрез Интернет, Интранет, видео и аудио, сателит, телевизия, CD-ROM и др." [1]

"Обучение чрез компютър, което е насочено да насърчава ученето." (Mayer, 2003).

"Методи за учене, които включват използването на компютри и Интернет." [5]

"Учене, което е поддържано чрез информационни и комуникационни технологии. Може да включва използването на една или всички от следните технологии: настолен или преносим компютър; софтуер; интерактивни дъски; цифрови камери; мобилни устройства; средства за електронна комуникация – електронна поща, дискусионни форуми, чат, видеоконференция; виртуални среди за обучение; системи за управление на ученето." [4]

Електронното обучение често се свързва с възможностите, които предос-

тавят различните електронни медии, независимо от мястото на обучаемия и преподавателя, както и от времето, в което се провежда самото обучение. То може да бъде прилагано в различни форми на формалното и неформалното обучение: дистанционно, отворено, поддържащо редовната форма на обучение, корпоративно обучение и т.н.

Не бива да се отъждествяват дистанционното и електронното обучение. Дистанционното обучение е форма на организация на обучението и може да се реализира чрез различни средства – класическа кореспонденция, съчетана с печатни, телевизионни, радио, видео и аудио материали или с използване на различни технологични средства на електронното обучение. Средствата за електронно обучение са изключително подходящи за реализиране на организационната форма – дистанционно обучение, но те са приложими и в редовната форма на обучение. Съчетаването на присъствени занятия, дискусии и др. с технологии за електронно обучение води до така нареченото смесено обучение (mixed mode, blended mode, blended learning). (Дурева & Тупаров, 2008)

В основата на формулировките за същността на електронното обучение се открива съчетанието и взаимодействието на следните компоненти: **дейности за учене, преподаване и проверка и оценка на знания и умения чрез различни електронни медии**. Следователно, за процесите на разработване на един курс, тема, учебен елемент или интегрирани среди за електронно обучение от съществено значение са познаване на неговите педагогически и технологични измерения. Необходимо е електронното обучение да се разглежда като пресечна точка между технологиите и педагогиката.

В българското образователно пространство прилагането на съвременните технологии на електронното обучение в последните 15 години се осъществяваше предимно в университетското образование. И ако в университетското образование има натрупан опит в използването на технологиите на електронното обучение, то в средното образование все още се правят първите стъпки в това отношение. В един от източниците[3] са очертани основните тенденции за използване и предоставяне на електронно учебно съдържание за нуждите на средното образование – национално ниво чрез националния образователен портал; фирмено ниво – предоставяне на ресурси чрез Live@Edu и "Партньори в познанието" на Microsoft или предоставяне на електронно учебно съдържание от издатели на учебници и учебни помагала; училищно ниво – използване на системи за електронно обучение с отворен код или разработване на собствени системи за електронно обучение; персонално ниво – учители или ученици публикуват учебно съдържание в статични уеб сайтове. За съжаление дори и при използване на системи за електронно обучение от училищата се наблюдава негативна практика за публикуване на сканирани учебни помагала. Тази практика е показател за неразбиране на същността на електронното обуче-

ние, непознаването на технологиите и средствата, които предоставят системите за електронно обучение за ефективно подпомагане на учебния процес.

Същевременно се наблюдава засилен интерес от страна на учители и директори към внедряване в училищната практика на системи за електронно обучение и по-широко прилагане на технологиите за електронно обучение.

Сп. "Математика и информатика" има намерение да публикува материали върху теорията и практиката на електронното обучение с цел да представя различни аспекти на електронното обучение – технологични и дидактически модели на електронно обучение, теоретични постановки, свързани с психолого-педагогическите измерения на електронното обучение, възможности за приложение на различни технологии в училищните курсове по математика, информатика и информационни технологии. Ще бъдат представяни добри практики, реализирани в училищното образование по математика, информатика и ИТ. Ще бъдат дискутирани различни технологични решения, подходящи за подпомагане на обучението по математика, информатика и ИТ.

БЕЛЕЖКИ

1. Онлайн речник на Американска асоциация за обучение и развитие, http://www.astd.org/LC/glossary.htm (последно достъпван на 29.01.2012)
2. Онлайн речник на портала за електронно обучение, инициран от Европейската Комисия, URL: http://elearningeuropa.info/en/glossary/all?page=1 (последно достъпван на 29.01.2012)
3. Тупаров Г. (2011). Защо да преоткриваме колелото или за приложението на информационни системи за електронно обучение в средното училище. В: Сб. *Математика и математическо облазование*.
   URL: http://www.math.bas.bg/smb/2011_PK/tom/pdf/466-470.pdf (последно достъпван на 29.01.2012)
4. Joint Information Systems Committee'
   http://www.elearning.ac.uk/effprac/html/start_defin.htm (последно достъпван на 29.01.2012)
5. MacMillan Dictionary, http://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/e-learning (последно достъпван на 29.01.2012)

ЛИТЕРАТУРА

1. Дурева, Д., Тупаров, Г. (2008). *Електронно обучение – технологии и модели*. Благоевград: Унив. изд. "Неофит Рилски".
2. Mayer, R. E. (2003). Elements of a science of e-learning. *Journal of Educational Computing Research*, 29(3), 297–313.

ON THE E-LEARNING

Abstract. The present note announces the intention of *Mathematics and Informatics* Journal to publish materials on e-learning. Basic characteristics of e-learning are presented.

✉ Daniela Dureva (Tuparova)
Associated professor, PhD
Department "Informatics"
SWU "Neofit Rilski", Blagoevgrad
e-mail: ddureva@swu.bg